

Holdak, völgyek, borok, csillagok

2004-ben vettem az első távcsöveimet, és ezzel el is kezdődött egy hosszú távú kapcsolat köztem és az észlelő amatőr csillagászat között. A jó mádi borokkal pedig a 2011-es Debreceni Furmint Februáron jegyeztük el egymást, és ez a kapcsolat sem égett még ki.

Úgy hozta az élet, hogy a 2016. júniusi „Jó reggelt! Jó napot! Jó éjszakát! Mád” rendezvényre felkérést kaptam Bihari Tamástól a Bihari Pincészet és Szőlőbirtok nevében, hogy tartsak távcsöves bemutatót. És hogy némi magyarázatot adjak a cím választására, érdemes tudni, hogy a szőlőbirtok egy része a Holdvölgy dűlőben található, ahol furmint és hárslevelű szőlőfajtákkal foglalkoznak. Örömmel elfogadtam a meghívást és mivel még nem volt alkalmam részt venni ezen a már hagyományosnak nevezhető kulturális, bor és gasztronómiai rendezvényen, rögtön egész hétvégés családi kirándulást szerveztünk a bemutatóból.

Jó éjszakát!
2016.06.18-19.
MÁD

ZENE, ZENE, ZENE... ♥

A TŰCSÖK // KALÁKA EGYÜTTES // FINOM SAJTOK // DŰLŐTŰRÁK
KÜLÖNLEGES HANGULAT // LÓCI JÁTSZIK // NYITOTT PINCÉK
ROST ANDREA // UDVAROS DOROTTYA // BORDALOK
FEJEDELMI BOROK // CSODÁLATOS HELYSZÍNEK // A SUNSET SOUL
CSILLAGLES // A NYUGHATATLAN // MENNYEI ÍZEK // KERTMOZI
A NYÁR // FERENCZY GYÖRGY ÉS A RACKAJAM // A SKULLCRUSH
KELEMEN KABÁTBAN // KIÁLLÍTÁSOK // KÓSER BOR ÉS PÁLINKA
ERESZD EL A HAJAMAT // A GRYLUS TESTVÉREK
HELYI KÉZMŰVESEK // A FURMINT

MIND ITT LESZNEK +TE

RÉSZLETEK:
WWW.FACEBOOK.COM/JOREGELTMAD // WWW.FACEBOOK.COM/JONAPOTMAD // WWW.FACEBOOK.COM/JOEJSZAKAT
JEGYEK A KONCERTEKRE:

MÁD, RÁKÓCZI U.19. // TEL.: 06-20/237-0111 // WWW.BROADWAY.HU

A rendezvény plakátja

Változatos helyszíneken, rengetegszer tartottam már bemutatót nagyon sok embernek a legkülönbé-
lebb korosztályból. Ez az alkalom mégis különlegesnek ígérkezett, mert egy egészen más témájú
rendezvénybe kellett beilleszteni a távcsöves bemutatót.

Az előzetes megbeszélések szerint a bemutatót a Holdvölgy dűlőnél kellett volna tartanom, ahol a hely
nevéből adódóan elsősorban a Hold távcsöves bemutatása volt a cél. Mivel csak két napra voltunk a
teliholdtól, ezért ez nem ígért túl izgalmas látnivalót, tehát egyéb bemutatandó témákkal is fel kellett
készülnöm. Szerencsére ez nem volt túl nehéz feladat, mert három bolygónak is kiváló volt a látható-
sága. Mivel az erős holdfény miatt mélyég objektumok észlelését nemigen lehetett műsorra tűzni,
ezért a SkyWatcher 80/600-as ED akromatikus távcső mellett döntöttem, ami az alkalomhoz legjobban
illő bemutatózós távcső. Alá a jól bevált acéllábas AZ4-es mechanika, valamint okulárok, nap-, hold-,
és bolygósűrők.

A rendezvény már szombat reggel elkezdődött. Mádon ilyenkor nagyon sok pincészetnél vannak prog-
ramok egész nap. Vendéglátóink a KicsiZsó Reggeliző és Kávézó séfjével együtt már korán bőséges
reggelivel várták a látogatókat. A távcsöves bemutató eredetileg csak esti program lett volna, de a
tisztá idő, és az udvar kedvező fekvése miatt már késő délelőtt felállítottam a távcsövet egy kis nap-
észlelésre.

A Nap látványa elvarázsolta a gyerekeket (fotó: Kása Emese)

Ebben az időszakban egy hatalmas és két kisebb napfolt is látható volt, ezért a napészlelés is látvá-
nyosnak ígérkezett. Mivel egy bemutatón elsősorban a teljes látvány bemutatása és nem a részletek
finomsága a fő cél, ezért a 24 mm-es 68°-os Explore Scientific okuláromat használtam Baader nap-

szűrő fóliával. A 25x nagyítás, és a kb. 2,7°-os látómező bemutatáskor éppen ideális a Nap és a Hold méretéhez. Először most is idegenkedés és félelem fogadta, hogy „bele lehet nézni” a Napba, de egy kis rábeszélés és a személyes példa meggyőzte a vendégeket. A hatás egészen lenyűgöző volt. A gyerekeket alig lehetett elcsalni a távcsőtől, és a felnőttek is elkerekedett szemmel nézték a még soha nem látott látványt. Ezzel el is dőlt, hogy nemcsak az estét, de a nap további részének a zömét is a távcső mellett töltöm.

Ennek a mádi rendezvénynek jellemzője, hogy a vendégek a faluban vándorolnak pincéről pincére, hogy megkóstolják az ételeket, és megízleljék a kitűnő borokat. Így az érdeklődés az egész nap folyamán fennmaradt, és sokan már ekkor eldöntötték, hogy az esti észlelésre is visszatérnek. Közben a konyhán folyamatosan készültek a finom sülték, és rendre bontották az újabb és újabb borospalackokat. Természetesen én sem hagytam ki a kóstolást, és biztos állíthatom, hogy a „Holdvölgy Furmint”, a „Kishegy Furmint”, vagy ezen az estén a kedvencem a „Bomboly Hárslevelű” méltán emeli a Bihari Pincészet és Szőlőbirtokot a prémium borok készítőinek sorába.

A pince borai és ételei varázslatosak voltak (fotó: Maczkó Emőke)

A Hold viszonylag korán kelt, és ahogy sötétedett, a magasabban járó Jupiter láthatósága is egyre jobb lett. A pincészet udvarán folyamatosan voltak látogatók, így a távcső körül is mindig volt néhány érdeklődő, akinek meg lehetett mutatni az eget. A legtöbben még soha nem néztek távcsőbe, így a Hold kráterei mindenkinek hatalmas élményt jelentettek. Csak két napra voltunk a teliholdtól, de egy keskeny sávon még így is látványos volt a kráterezék árnyékolása. A Jupiter megjelenésével egy kicsit nagyobb nagyítást is igénybe vettem. A Holdhoz (egy zöld holdszűrővel), és keresésre továbbra is a 24 mm-es ES-t használtam, de a bolygókhoz elővettem a 11 mm-es Televue Plössl okulárt. Ezzel az okulárral kb. 55x nagyítás érhető el, ami bemutatáshoz teljesen megfelelő. A képe nagyon kontrasztos, színihiba mentes, és a kb. 0,9°-os látómező bolygó bemutatáshoz tökéletesen megfelelő. A várt siker nem is maradt el. A Jupiteren a két fő felhősáv és a négy Galilei hold szépen látszott. Természetesen a látvány a nézőkben kérdéseket vetett fel, így a bemutató ismeretterjesztő előadás is lett egyben. A folyamatos érdeklődés miatt úgy döntöttünk, hogy nem települünk ki a Holdvölgybe, hanem a pince előtt az utcán tartom tovább a bemutatót. Jó döntés volt, mert nem volt olyan arra járó vendég, aki ne nézett volna bele a távcsőbe.

A Hold és a bolygók voltak a fő műsorszám (fotó: Maczkó Emőke)

A bemutató sikere a Szaturnusz felkeltével tovább fokozódott. A gyűrűs bolygó látványa teljesen elbűvölte az érdeklődőket. Persze legtöbben már látták fényképen a Szaturnuszt, de a vizuális észlelést nemigen tudja semmilyen más képi élmény felülmúlni. Ekkorra már szabályos sorban állás alakult ki a távcső körül, ami újabb nézőket csábított a bemutatóra, és vendégeket a pincészetbe. Sajnos a Mars nem sok látnivalót tartogatott, de a két óriásbolygó mindenért kárpótolta a nézőket. Jellemző a sikerre, hogy 8-10 látogató a végsőkéig kitartva egyéb látványosságokra is kíváncsi volt, így a bemutató végén néhány csillagkép bemutatása, a Mizar-Alkor páros és a Polaris-B is terítékre került tovább bővítve a látnivalók sorát.

Becsléseink szerint a nap folyamán 120-150 látogató nézett a távcsőbe, ami kifejezetten nagyszámú közönségnek számít egy olyan rendezvényen, ami egyáltalán nem amatőr csillagászati céllal került megrendezésre. Zárás után fáradtan, de nagyon elégedetten beszélgettünk Tamással néhány pohár bor mellett a nap eseményeiről. A Bihari Pincészet vállalt bizonyos kockázatot a távcsöves bemutató szervezésével - mert jellemzően országosan ismert zenei előadókat szoktak inkább meghívni a borászok egy-egy ilyen rendezvényre -, de a csillagászok különlegessége nem okozott csalódás. Összességében elmondható, hogy a gasztroturizmus-asztroturizmus sikeres találkozása volt ez a mádi borünnep, és remélem, hogy sok hasonló rendezvényen lehet még a távcső mögé csábítani a nagyközönséget.